

﴿پاک صحیفہ / پاک بائبل﴾

گورڈن ایچ کلارک

مدیر دا پیغام:

ایہہ مضمون پہلاں اوکلیکل تھیا لوجی سوسائٹی دسمبر 1963 دے شمارے وچ چھپیا تے فیر رتب دے ہتھوڑے وچ شائع ہو گیا جیہدا عنوان سی۔ بائبل تے اوہدے نافذین (تے فیر اوہد اچوتھا شمارہ 12.95 ڈالر وچ بوہت ای چھیتی گزشتہ جولائی وچ چھپیا۔ علم رتب دے فلسفیانہ مسئلے وچ یاں تھیا لوجی دی تعمیر وچ، یاں مذہبی پننگھی دے لئی بائبل دا بطور الہامی جائزہ ضروری اے۔ چار مفکر مندرجہ ذیل میں۔ ڈاکٹر کینتھ جے فورمین، پروفیسر ای ریٹس سیمز، ڈاکٹر جیمز ایچ گیلے۔

جونیز پروفیسر برائے عہد عتیق، فرام کولمبیا سیمز تے ڈاکٹر جان ایف لکسن پروفیسر برائے عہد جدید دی تشریح از آسٹن پریسی ٹریسن سیمز۔ ایہہ سارے ایس عام موضوع اُتے کھدے نہیں کہ (کیہ سانوں غلطیاں توں پاک بائبل دی لوڑاے؟) چارے مضمون بائبل دی سچائی دے خلاف موجودہ دور وچ پھیلے ہوئے حملیاں یاں حرکت دا حصہ نہیں۔

ڈاکٹر فورمین اپنے پہلے مضمون وچ اپنے آپ نوں اک خود ساختہ تے بناوٹی ورھے جیویں کہ کیہ سانوں ہر طراں دی غلطیاں توں پاک بائبل دی لوڑاے جیویں سانوں پاپ دا مجرم بنا دیوے؟

کوئی وی دلیل ہووے جو اب نہای ہووے گا۔ بالکل اک انسان پاپ دا مجرم ہووے گا ایہدے بغیر وی کہ ایہدے کول بائبل نہ ہووے اوہنے کدی بائبل دیکھی نہ ہووے۔

پاک صحیفہ

ہوسکدا اے اوہنے کدی بشرانجیل نوں سنیا ہووے تے پاک روح اوہنوں مجرم قرار دیوے، انج دا جائزہ تے مطالعہ ایہہ ظاہر کردا اے کہ

ابتدائی طور تے بالکل وی ٹھیک نہیں۔ جے اسیں بائبل دی سچائی جانن وچ دلچسپی رکھدے آں۔ کجھ انج دے بالکل نمبر متفقہ سوالاں دے بعد ڈاکٹر فورمین سوال کردا اے۔

کہ کیہ ایہہ ضروری اے کہ بائبل پاک وچ ارضیات دے علم وی کسے ایہام توں پاک

نہیں؟ ایہدے توں پھلاں کہ میں پاک بائبل دے رُب تے ایمان لیاواں؟

غیر متفقہ سوالاں دے سلسلے تے ایہناں دلیلاں دے نال وی غلط جواباں نے قاری نوں سوچن تے مجبور کر دتا اے کہ اوہ منہنی سوچ وچ ڈوبا اے۔ پَر جے سوال نوں گھٹ پرکھیا جاوے تے ورھے دا منہنی حصہ غیر منطقی نہیں اے۔

جے بائبل پاک ارضیات دے بارے غلط اے جیڑا لکھاریاں لئی اسان سی کہ ایہوں ٹھیک کر لیندے۔

تے کیہ بائبل مقسوس علم الہیات وچ وی غلط اے جیڑی کہ علم ارضیات توں توں وی وکھری اے تے پیچیدہ وی بوہت تے ایس سوال نوں تصدیقی یا ٹھیک جواب وی ایہناں منطقی اے جیڑا منہنی جواب جیڑا کہ پہلے سوال داسی۔

پہلے مضمون / مراسلے دا اک ہور حصہ اے جیڑا کہ منطقی دی بجائے علم منہنی یا نفی کرن تے منحصر اے۔ لکھاری لکھدا اے کہ بائبل مقدس میسرے اغلاط بارے۔ بوہت سارے مومنین اغلاط توں پاک یا غلطی دی کوئی گنجائش نہیں والہ نظریہ جیڑا کہ بائبل دے متعلق اے جیڑوں اتھے انج دیاں بھٹکان والیاں مثالاں پیش کیتاں جاندیاں نیں۔ کیوں جے اوہ بغیر دلائل دے نہیں سمجھیاں جاسکدیاں کیوں

بائبل مقدس

جیڑے شک و شبہات وچ الجھے ہوئے دکھائی دیندے نیں۔ جے اسی ایس تحریر نوں سمجھی اے کہ جیڑے اغلاط بائبل مقدس وچ اج وی اصل نسخیاں وچ نہیں سی۔

اتے ایہہ نظریہ وی ثابت نہیں کیتا جاسکدا اتے نہ ای ایہوں رد کیتا جاسکدا اے۔ اتے جیڑوں ساڈے کول اصل نسخہء جات ہون گے تے

فیر ایس دلیل دی اہمیت دا اندازہ ہو جاوے گا۔ تے ایہدا عملی اطلاق ایہہ کہ ایس ویلے گل کرنا مناسب نہیں اے اتے ساڈے کول جیڑی بائبل مقدس اے ایہدے وچ کجھ ابہام موجود نہیں۔

ایہہ دلیل اک چنگا سوال کرن لئی چنگی اے۔ اتے علم یعنی یا منفی کرن والا علم ایس تجویز نال گل شروع کر دا اے کہ جیڑی ایس گل دی کوشش اے کہ الجھی ہوئی تے شک و شبہات دیاں مثالوں نوں بیان کرو۔ پس بائبل مقدس دی سچائی دے متعلق قری دے دماغ وچ ہو رشک و شبہات پیدا ہو جان دے نہیں۔ لکھاری ایس سچ نوں نکالیندا اے کہ جھوٹ تے تنقید کرن والے دا بھارے بوجھ دا کوئی جواب یا وضاحت ممکن نہیں کئی ساریاں خود ساختہ تے جھوٹیاں مثالوں نوں علم قدرتی کھنڈرات دی دریا فتاں نے ختم کر دتا اے۔ یعنی کہ جیڑا انسان خدا دے کلام نوں من لندا اے اوہدے واسطے ضروری نہیں کہ اوہ انج دے فی قابل یقین تنقید جیڑی کہ بغیر ثبوت دے صرف دلیل اے کہ من لے یا ایہدے کولوں ڈر جاوے۔ ایس دلیل وچ اک ہو رکھی ایہہ اے کہ جیدوں تک ساڈے کول کوئی اصلہ نسخہ بائبل مقدس نہیں اے اوں ویلے ایس دلیل تے گل کرن دی کوئی ضرورت نہیں۔ ایس نوں اسی تحریری ادبی تنقید توں بے گانگی تصور کراں گے۔

ساڈے کول جیڑا یونانی نواں عہد نامہ اے۔ ایہدے وچ موجود فرق نوں تے کجھ خود ساختہ تحریاں جیڑیاں تعداد وچ تھوڑیاں نہیں۔ اتے اوہناں دے نتائج وچ وی تھوڑا فرق اے۔

بوہت سارے جیاں وچ فرق دی بہتوں مختلف نہیں یا فیرا کھرا دے ترتیب، فیر کھٹ یا زیادہ تفصیل جیڑی کہ ساڈی سوچ نوں زیادہ موثر نہیں کردی۔ اتے ایہہ من لینا یا سوچ لینا کہ سانوں اصل اکھراں دے بارے گھٹ علم اے جیڑی کہ ایس دلیل دے تحت سوچ بوجھ ہونی چاہیدی اے۔ تے اسی ادبی تنقید دی ساری سائنس نوں دور کر دے آں۔

ایہدے نال ایہہ وی اخذ کر دے آں کہ اسیں بائبل مقدس دی کیسے اک آیت نوں وی سچ ثابت نہیں کر سکے۔ پر وجہ ایہہ نہیں خود نوشتہ تحریر موجود نہیں اے۔ جیڑا موجود نہیں اوہ ثبوت نوں حقیقی بناؤن والا علم، جیڑا تاریخ یا آثار قدیمہ دے ذرائع نال ہووے۔ جیدے بغیر مومن

بائبل دی سچائی نوں قبول نہیں کرسکدا۔ ایس لئی اسیں ڈاکٹر فورمین دیاں خواہشاں نال متفق نہیں کہ سانوں ایہناں معاملیاں نوں بیان نہیں کرنا چاہیدا اے۔ جیدوں تک اصلی مل نہ جاوے۔ اے ضرورت جیزی کہ اوہدے خیال وچ چاہیدی اے۔ اتے لہنوں بیان کر کے اوہ خود محفوظ اے۔ ایس اسی دنیا نوں یاد کروادینے کہ اک واری نافذین بائبل مقدس نے زور لگا کے آکھیا سی کہ بیٹی قوم کدی دنیاتے موجود نہیں سی۔

ایہہ فرض کرو کہ آثار قدیمہ کدی وی بائبل مقدس وچ ہر آیت نوں سچ ثابت نہیں کرسکدا اتے ایہتوں تک کہ ہر تاریخی فقرے نوں سچ بائبل وچ موجود سچائی نوں من لئی سانوں انج دے پروفیسراں دی (ویسٹ انسٹرا اعتراف) دے سبق نمبر 1 جز نمبر 5 وچ لکھیا اے پرنفور کرنا چاہیدا اے جیڑا ایہناں پروفیسر حضرات نے ویکھنا وی گوارہ نہیں کیتا۔

ایہہ عمدہ سہری جیزی بائبل دی تعلیمات اے دے مطابق

سادا سارا عقیدہ تے بائبل دی سچیاٹی اتے پورا

یقین تے تے سارے الہی اختیار تے باطنی طور تے روح پاک دا کم این۔ جیڑا سادے دلاں وچ گواٹی دیندا اے۔

ڈاکٹر جیمز ایل مائینرو وی جھوٹی موٹھی بائبلدی حاکیت نوں بیان کردیاں ہونیاں اوہدے بالکل پاپ / غلطیاں توں پاک ہون تے حملہ کردا اے پریسبٹیرین سیمز دے پروفیسر دی انج دی گل کرنا کنا عجیب اے۔ اوہ انج ایس لئی کردا اے کیوں جے اوہدے رو من کیتھولک محاورے نال تعلق اے۔ کہ مندرجہ ذیل اے۔

جے سادے کول انج دی پاک کتاب ہوندی جیدی قدر و منزلت اوہدیاں غلطیاں

توں پاکیزگی وچ مضمر اے تے اسیں اوہدی قدر نوں نئیں پاسکدے سی۔ جدوں تیکر ساڈے وچ پاپ توں پاک انسان جیڑا اوہدا مطالعہ کر سکے یاں اوہنوں سمجھ سکدا اے۔

ایہہ ضرور پاپ صاحب دا بیان ہووے گا کہ غلطیاں توں پاک کلام نوں اک بے گناہ ای تشریح کر سکدا سی۔ پر کیہ کوئی پروٹیسٹ ایس پاپائی حکم تے عمل کرے گا؟ انج دی تصدیق وچ زور کتھے آ؟ تے کتھے پوپ صاحب تے پروفیسر صاحب اپنی دلیل یاں ڈیمانڈ نوں اک بے گناہ تشریح کرن والے نال ثابت کر سکدے نہیں؟ کیہ پروٹیسٹ کلیسیاء نے اپنے تاریخی ورثے نوں یعنی پرانی رومی تہمتاں توں دھوکہ کھان نوں بھلا دتا اے؟

فرض کرو کہ سچ اے کہ غلطیاں توں پاک کلام لئی بے گناہ یاں گناہ توں مبرا تشریح کرن والا انسان ای چاہیدا اے تے یقیناً بائبل لئی اک پاپائی چو پانی خط ای چاہیدا ہووے گا جیڑا ایہدی تشریح کرے۔ پر کیوں جے پاپائی خط امراسلہ جیڑا ایس نظریے دے بارے آخودوی غلطیاں توں پاک نہیں، تے فیرا یہوں بیان کرن لئی وی غلطیاں توں پاک ہونا چاہیدا اے۔ جیڑا کوئی وی ہووے ایہدی تشریح وی غلطیاں توں پاک نہیں ہووے گی۔ تے ایہوں وی اک بے گناہ انسان کولوں تشریح کروان دی لوڑ ہووے گی۔ تے فیرا یہہ سلسلہ اخیر تیکر چلدا رہوے گا۔

ضرور پروفیسر صاحب دا ایہہ پاپائی مطالبہ بالکل فضول اے فیر پروفیسر ایس تحریر نال اختتام کر دا اے کہ۔

بائبل مقدس دی حاکمیت جگ نوں بہتر وکھائی تے دسی جا سکدی اے ایہدے خوفناک طریقے نال سچائی دے دفاع نال نئیں بلکہ انج دیاں حیاتیاں نال جتھے اوہدے اختیار دی جھلک نظر آئوندی اے۔

ہنن جواب دیندے آں کہ انج دے مقدساں دی حیاتیاں نوں گھٹ کہتے بغیر جیڑی بائبل دی وفاداری کردے نہیں، تے ایہہ کہ آسین بائبل

دی حقانیت دے دفاع توں خوفزدہ نہیں۔ بلکہ ایس دودھاری تے دو طرفہ تے غیر حقیقی دلیل توں خوفزدہ واں، پروفیسرنوں تے اپنے علم منطق دے علم توں خوفزدہ ہونا چاہیدا اے۔

انج دے بندیاں کولوں ضرور پچھنا چاہیدا ایکہ بائبل دا کیا اختیار اے، جے ایہہ سچ نہیں تے جدید آرتھوڈوکس یاں چیزا کوئی ناں وی ایہناں نوں چنگا لگے۔ بائبل دی حاکیت تے اوہدے بارے خوب گل کردے نہیں پراوہ خودوی آگاہ تے صاف نہیں کہ سانوں کدے تے یقین کرنا چاہیدا اے۔ کونوں ننایاں کیہڑی کتاب دی عزت کرنی چاہیدی اے۔ جیدے وچ غلطیاں تے ابہام دے شکوک پائے جاندے نہیں، کارل بارتھ ایہہ یاد رکھیا جاوے گا یعنی بائبل دیاں صفتاں نہ صرف اوہدی زمینی غلطیاں یاں فیر بوہت سارے علم صوفیانہ دیاں غلطیاں بلکہ علم الہیات دیاں غلطیاں وی شامل نہیں۔ پرعقیدہ چیز غلط اے۔ ایہوں کیوں اختیار دے نال پڑھایا جاوے یاں پرچار کیتا جاوے۔ ایس تھاں تے علم منطق خود سانوں حیران کر دیوے گا۔ ہن ڈاکٹر مائیز آکھدے نہیں کہ بائبل اک اختیار والی کتاب اے تے خود انج کرن وچ اوہ انج دی گل آکھ جاند اے جیڑی خود بوہت وضاحت طلب تے کمزور اے۔ کہ اوہنوں خود ایہدے تے توجہ دین دی لوڑ اے۔

پریسبٹیرین نوں چاہیدا اے کہا وہ بائبل تے ایمان نوں مضبوط کرن، بائبل دی الہیات دے مطابق حاصل کرن دی کوشش کرن تے ایہہ بائبل تے ایمان وچ مضمر اے سانوں ایہوں ویکھنا پوے گا۔ ایہدی جانچ پڑتال کرنی ہووے گی۔ تے ایمان دے مطابق جو ٹھیک اے اوہنوں سکھنا ہووے گا۔ ایس خیال توں انکار کرنا ہووے گا۔ کہ رتب نوں آکھئے کہ اوہ جیڑی شے دی سانوں لوڑا اے تے اسیں ایہہ نہ ویکھا ہووے کہ رتب دے کول کیا اے؟ جیڑا اوہنے اپنے فضل تے حکمت نال سانوں دتا اے۔

ایہہ چنگی فصیحت اے، پراہیناں چاراں پروفیسراں وچوں کسے نے وی ایہدے اے تے عمل نہیں کیتا اے۔ ایہہ بارتھ دی حالت یاں مثال اے، ایہناں دا بائبل دے بارے اوہ نظریہ نہیں جیڑا خود بائبل اپنے بارے وچ آکھدی اے۔ ایہہ اوہ اے جیڑا اوہناں نے باہروں بائبل

اُتے مسلط کیتا اے تے ہن آکھی جاہن والی عبارت دے مطابق سانوں اپنے نقطہ نظر نوں بائبل تے اوہدے الہام تے اوہدی حاکمیت دے بارے جیڑا بائبل فرماؤندی اے ڈھال لینا چاہیدا اے۔ فیر ایہہ کیہ آکھدی اے، بائبل ایہہ فرماؤندی اے کہ سارے صحائف یعنی سارے اکھر جیڑے پرانے عہد نامے وچ لکھے ہوئے میں رَّب دے منہ وچوں نکلے نہیں۔

پاک بندیاں نے فرمایا، اوہناں نے اکھر بولے کیوں جے اوہناں دی روح نوں پاک روح نے پچھو لیا سی۔

پرانے عہد نامے وچ انج دیوں بوہت ساریاں مثالاں ملدیاں نہیں جنہاں وچ لکھیا اے کہ رَّب دے منہ وچوں ایہہ بولیا گیا یاں رَّب دے منہ وچوں نکلے ہوئے اکھر، بوہت ساریاں دوجیاں تھانواں تے وی اسیں پڑھدے آں کہ، رَّب دا کلمہ آیا۔ تثنیہ شرع 18-18 وچ لکھیا اے "میں تیرا ڈے منہ وچ اپنا کلمہ پاواں گا" تے انج دیوں ملدیاں جلدیاں یرمیاہ 9-10 وچ ملدیاں نہیں، ہر پاسے بائبل اپنے بارے وچ دسدی اے، تے ایہہ زبانی الہام بارے دسدی اے تے ایہہ اکھر رَّب دے اکھر نہیں۔ تے ایہناں پاک اکھراں وچ کتے وی نہیں لکھیا کہ ایہھے اکھراں وچ زمینی غلطیاں تے الہیاتی غلطیاں شامل ہون گئیاں۔

پاک کلام دے مسودے دا کوئی وی امتحان یاں جائزہ کوئی انج دی کوئی ثابت نہیں کر سکدا کہ کلام الہامی نہیں۔ جے اسیں بائبل دے بارے اپنا عقیدہ اچھوں ای لئے جیڑا خود بائبل اپنے بارے وچ دسدی اے سو اسیں ایہہ نتیجہ کڈھدے آں کہ ایہہ اکھراں پاک رَّب دے نہیں جیڑا جھوٹ نہیں بولدا۔ زبانی الہام دا عقیدہ بوہت ساریاں مذہبی درسگاہواں وچ پسند نہیں کیتا جاندا۔ بوہت ساریاں بے مزہ تعلیمات جیڑیاں بائبل فرماؤندی اے۔ ایہدے زبانی الہام دے بارے بائبل دا زبانی الہام بوہتا بد مزہ اے۔ غیر یقینی تے غیر ذہین کوششاں کیتیاں گئیاں نہیں۔ تاں جے ایس فلسفے نوں روکیا جاوے یاں ایہنوں غلط ثابت کیتا جاوے یاں فیر ایہنوں بدل دتا جاوے کسے ہو رشتے دے نال۔ ایہنوں منجھد آکھدے نہیں تے منجھد اوہ شورے جیڑا غالباً پیغام نوں نکالیندا اے۔ منجھد الہام دی بجائے بدلے ہوئے تے تبدیل ہوندے ہوئیاں الہام دا نظریہ پھیلا یا جا رہیا اے۔ تے اوکھلا ہٹ صرف ایہہ وے کہ ایہہ نظریہ ای نہیں۔ ایہہ صرف اک اکھراں جیڑے

وچ تھوڑی جی کشش اے، تاں جے اک عام کاری ایہدے توں کشش کھا کر ایہدے فریب داشکار ہو جاوے۔ کیوں جے ایہدے کول کوئی ہو ردیل یاں ذریعہ نہیں ہوندا کہ اوہنوں ختم کر سکے یاں اوہدا نکار کر سکے۔

الختصر نویں آرٹھوڈکس دا نظریہ الہام بائبل توں نہیں اے کیوں جے اوہدے نظریے اوہ نہیں جیڑے بائبل توں نہیں، بلکہ اوہ جیڑے اوہناں نے خود مسلط کیتے نہیں کہ الہام کیوں دا ہونا چاہیدا اے۔ خاص طور تے نویں آرٹھوڈکس دے خیال بائبل دا انکار نہیں، تے بائبل دی تعلیم نال اختلاف کردے نہیں۔ کیہ خداوند یسوع نے کدی وی کلام وچ غلطیاں دا اعتراف کیتا خواہ اوہ کوئی وی ہووے۔ زمینی یاں کوئی ہو ریاں فیر پرانے عہد نامے وچوں کسے غلطی دا اعتراف کیتا۔ کیہ یسوع نے کدی کوئی انج دی کوشش کیتی۔ کہ اوہ خدائی یاں انسانی پاپ نال پاکیزگی نوں ملا سکے۔

کیہ خداوند نے کدی پروزا انگر آکھیا کہ رب اپنے آپ نوں سچیاں تے جھوٹیاں آیتاں وچ ظاہر کردا اے۔ کیہ یسوع نے کدی غلطیاں نیاں۔ یسوع دے بائبل بارے کیہ خیال سن؟ یسوع دے بائبل بارے بوہت صاف اکھر سن، یسوع نے فرمایا "لکھیا اے کہ جے تسی موسیٰ دیاں آیتاں نوں نہیں من دے میرے کلام نوں کیوں منو گے" کیوں جے پاک کلام نوں توڑیا نہیں جاسکدا۔

کیہ سانوں غلطیاں توں پاک بائبل دی لوڑا اے۔ سانوں انج دی بائبل دی لوڑا اے جے اسیں یسوع مسیح دی تعلیم دا تضاد کرنا چاہندے۔ سانوں زبانی الہام دی لوڑا اے جدوں سانوں یسوع دے کفارے اتے ایمان تے اوہدی بخشش تے عقیدے تے ایمان رکھنا ہووے گا۔ تے جے سانوں واقعی خداوند دا قابل بھروسہ الہام حاصل کرنا اس تے سانوں بے گناہ ہونا پوے گا۔ کیوں جے جیکر بائبل اپنے الہام وچ ٹھیک ہووے گی یاں نظریہ معافی یاں فیر کوئی ہو، ساڈا صرف اور صرف نعم البدل ایہدے وچ ای اے۔ کہ اسیں بائبل دے بارے کوئی وی عقیدہ نہ منئے۔ جیویں آزاد پسند گروپ یاں نویں آرٹھوڈکس سوچدے نہیں۔ یعنی کوئی خود انج دا لائحہ عمل تیار کرے جیدے نال اسیں جو چاہیے بائبل وچ ٹھیک من لئے۔ تے جو چاہیے غلط من لئے۔ اسیں ایہہ ایمان ایس لئی نہیں رکھدے کہ بائبل آکھدی اے کہ بلکہ اوہدی بنیاد

وچ عقل صوفی روحانیت یاں کوئی مہبہ اے تے اسیں بائبل دی حاکیت توں انکار کردے آں۔

ساڈے رب دا کلام دے بارے خیال بوہت وکھرا اے۔ رب نے لوقا دے مطابق 24-25 وچ اپنے رسولاں نوں فرمایا کہا وہ سارے اوہدے اُتے ایمان لیاؤن۔ تے جے سانوں یسوع مسیح نہیں دسد اجدوں اوہ آکھدا اے کہ بائبل نوں یاں صحائف نوں جھٹلایا نہیں جاسکدا۔ ہور کہ موسیٰ دا کلام ٹھیک اے۔ جیویں خود اوہداتے فیرا سیں اوہدے پاک وعدے تے کیوں یقین نہیں کردے کہ "اے بھارتال دپے لوکو میرے کول آؤ"۔

سانوں ہر طراں بائبل دے بارے اپنے خیالاں نوں خداوند یسوع تے خود بائبل دے بارے اپنا ناچا ہیدا اے۔ تے ایہہ ای اوہ گل اے جدے توں آزاد خیال لوکاں انکار کردے نیں۔ ایہتھوں تیکر کہ آکھوی رہے ہوندے نیں کہ انج کرو۔